

Н. Л. Кусик

кандидат економічних наук, доцент,
завідувачка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

О. В. Рудінська

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та управління

Г. О. Пономарьова

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Одеського національного економічного університету

РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ІННОВАЦІЙНО-ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Входження України до світового економічного простору як повноправного суб'єкта міжнародних економічних відносин, стратегія інтеграції з ЄС, кардинальні зміни в геополітичному становищі, особливості сучасного стану економічних і політичних процесів потребують формування якісно нових засад підготовки кваліфікованих фахівців, здатних забезпечити економічний і соціальний розвиток країни. В сучасних умовах інноваційного розвитку світового господарства та процесів глобалізації конкурентні перемоги набувають країни, що спрямовують свої зусилля на розвиток освіти принципово нової якості та перетворюють знання на новітні технології. Традиційно міжнародною конкурентною перевагою України вважається кваліфікована робоча сила, яка є відносно дешевшою на світовому ринку праці. За даними вітчизняних науковців, близько 46 % робочої сили в Україні мають вищу освіту. Усього майже 80 % громадян відповідного віку здобувають вищу освіту, а рівень безробітних з вищою освітою, у загальній чисельності, складає у 2014 році 47 % [1; 2; 3]. За умов відповідності рівня вищої

освіти та науки вимогам сучасного економічного і соціального розвитку світової економіки Україна буде спроможна зайняти відповідне місце серед розвинутих країн. Відповідно до цього імперативу, одним з головних завдань соціально-економічної політики держави та регіонів є розвиток людського капіталу.

В актуалізованій стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року зазначено, що протягом останніх років Одеський регіон позиціонує себе як регіон з високим індексом конкурентоспроможності. Одним із стратегічних напрямів та цілей розвитку регіону зазначено формування конкурентоспроможного інтелектуального капіталу. Регіональним пріоритетом визнано розвиток людського потенціалу за допомогою розвитку сучасної високоякісної освіти та науки. Досягти такої мети можливо за умов вирішення відповідних завдань, що також зазначені у стратегії. До сфери вищої школи можемо віднести такі завдання, реалізація яких вже відбувається у вищих навчальних закладах Одеського регіону [4]: впровадження і реалізація нових освітніх проектів (електронні підручники, дистанційні форми навчання) та сучасних інформаційних, комунікаційних технологій та засобів навчання; впровадження освітніх програм та методів навчання з формування в студентської молоді особистості, активної громадянської позиції; підвищення рівня знань іноземних мов та активізації процесів викладання іноземними мовами дисциплін навчального плану; підвищення мобільності студентів та викладачів; забезпечення працевлаштування випускників шляхом надання якісних сучасних знань, вмінь та навичок, відповідних компетенцій.

Для вирішення поставлених завдань ми бачимо такі напрями розвитку інтеграційних зв'язків у галузі вищої освіти за рівнями: на рівні співпраці між ВНЗ в межах програм чи договорів про сумісну діяльність щодо проведення стажувань викладачів, проведення спільних науково-методичних конференцій, видання навчальних посібників, колективних монографій та сумісних публікацій; на рівні міжнародних проектів з метою вивчення досвіду навчального процесу в європейських країнах та поглиблення інтеграційних можливостей впровадження навчальних планів та робочих програм за окремими дисциплінами у відповідності до аналогічних спеціальностей в європейських університетах; на рівні обміну студентами та викладачами в

межах спільних навчальних планів та програм за відповідними спеціальностями. На наш погляд, основне завдання інноваційного та інтеграційного реформування вищої школи в Україні на сучасному етапі полягає в тому, щоб українські студенти мали можливість отримувати вищу освіту європейського рівня в українських університетах, а не їхати з цієї метою за кордон. Зупинити відтік прогресивної молоді та повернути в економіку країни тих, хто вже отримав освіту та європейський досвід економічних, фінансових та соціальних відносин, можна лише шляхом створення відповідного конкурентоспроможного ринку праці. Треба зазначити, що набуття громадянами вищої освіти посилює їх соціальну відповідальність та участь у суспільних процесах. Участь студентів у програмах міжнародного обміну та посилення академічної мобільності не тільки відкриває доступ до сучасних знань світового рівня, а й підвищує рівень суспільної свідомості та активності, що у свою чергу сприяє зменшенню рівня корупції у сучасній освіті та посиленню академічної доброчесності та прозорості освітніх процесів. Вища школа перша зазнала процесів реформування та покликана стати базою для набуття Україною міжнародних конкурентних переваг на світових ринках.

Література

1. Федулова Л. І. Державна політика розбудови економіки знань: особливості реалізації антикризової стратегії [Текст] / Л. І. Федулова, Т. М. Корнеєва // Фінанси України. — 2009. — № 10. — С. 3–17.
2. Human Development Report — 2015 [Електронний ресурс] : сайт ООН. — Режим доступу: <http://hdr.undp.org/en/2015!report>. — Назва з екрана.
3. Статистична база Всесвітнього Банку [Електронний ресурс] : сайт Всесвітнього Банку. — Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator>. — Назва з екрана.
4. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року [Електронний ресурс] : сайт ООДА. — Режим доступу: http://oda.odessa.gov.ua/files/oda/dod_do_r_shennya_straten_ua_2020.pdf. — Назва з екрана.